

MobIT
Pohjoista mobiiliopetusta, -opiskelua ja oppimista
Lapin yliopistossa

MobIT -tutkimusryhmä

- Tiederajat ylittävän MobIT -tutkimusryhmän tavoitteena on tutkia mobiilin teknologian, erityisesti kannettavien tietokoneiden ja langattoman lähiverkon käyttöönottoa ja hyödyntämistä eri tieteenalojen näkökulmasta.
- Tieteenaloista ovat mukana
  - **kasvatustiede, erityisesti mediakasvatus** (prof. Heli Ruokamo, projektipäällikkö Päivi Hakkarainen, tutkija Miika Lehtonen ja YTM Päivi Kuvaja)
  - **soveltava informaatioteknologia** (prof. Hannakaisa Isomäki ja lehtori Hanna Räisänen).

MobIT -tutkimusryhmä

Kasvatustieteen ja mediakasvatuksen

näkökulmasta kiinnostus kohdistuu erityisesti

- **Mitä vaikutuksia kannettavien tietokoneiden ja langattoman lähiverkon hyödyntämisellä on sekä**
- **onko kannettavien tietokoneiden ja langattoman lähiverkon hyödyntämisellä saavutettavissa pedagogista lisäarvoa**
- **eri toimijoiden (opetushenkilöstö, opiskelijat, tutkijat, suunnittelijat jne.) näkökulmasta.**

MobIT -tutkimusryhmä

Soveltavan informaatioteknologian näkökulmasta kiinnostus kohdistuu erityisesti

- Teknologian käyttöönottoon
- Opiskelijayhteisöön liittymisen tapoihin sekä
- Mobiiliverkko-opiskelun tietoturvakysymyksiin

Odotusten ja vaikutusten tutkimusta

- Vuonna 2004-2005 tutkittiin opiskelijoiden **odotuksia** ennen kannettavien tietokoneiden ja langattoman tietoverkon käyttöönottoa
- Tutkitaan opiskelijoiden ja opettajien kokemia **vaikutuksia** sekä **uusia esiin nousseita odotuksia** kannettavia tietokoneita ja tietoverkkoa eri tavoin hyödyntävän opetuksen ja opiskelun aikana ja sen jälkeen
- Tutkitaan mobiilin teknologian esiin tuomia etuja opiskelussa sekä sosiaalisen käytettävyyden kokemista osana tietokoneilla tuettua yhteisöllistä opiskelua langattomalla kampuksella

Odotusten ja vaikutusten tutkimusta

Tutkitaan

- **Miten** mobiilivälineet vaikuttavat eri toimintoihin ja käytäntöihin?
- **Ketkä** niistä hyötyvät ja kenelle niistä koituu haittaa?
- **Minkä tyyppisiä** hyödyt, haitat, mahdollisuudet ja uhat voivat olla?
- **Mitä uusia odotuksia** opiskelijoilla ja opettajilla herää kannettavien tietokoneiden ja langattoman tietoverkon opetus- ja opiskelukäytön edelleen kehittämiseen
  - Kehittävä palaute hallinto- ja suunnitteluprosessien tasolle

MobIT -tutkimusryhmä

- MobIT -ryhmä tarkastelee mobiiliverkko-opetusta, -opiskelua ja oppimista seuraavien tapaustutkimusten avulla
  1. **Opiskeltavuus, opittavuus ja arjenhallinta**
  2. **Kannettavien tietokoneiden ja langattoman tietoverkon käyttöönotto**
  3. **Opettaja mobiilin teknologian hyödyntäjänä**
  4. **Digitaalisten videoleikkeiden tuottaminen osana opiskelua**

1. Opiskeltavuus, opittavuus ja arjenhallinta

Tutkijat: Miika Lehtonen, Heli Ruokamo & Jarno Ristaniemi

- Ensimmäinen tapaustutkimus selvittää, miten ja kuinka paljon kannettavien tietokoneiden ja langattoman verkon odotetaan ja koetaan vaikuttavan opiskeluun ja oppimiseen.
- Lisäksi tutkitaan, mitä pedagogisia vahvuuksia, heikkouksia, mahdollisuuksia ja uhkia (*strengths, weaknesses, opportunities and threats; SWOT*) kannettavien tietokoneiden ja verkon käyttöön koetaan liittyvän MOMENTS -metamallin tarkastelutasoilla.

1. Opiskeltavuus, opittavuus ja arjenhallinta

Tutkijat: Miika Lehtonen, Heli Ruokamo & Jarno Ristaniemi

- **Ensimmäisen tapaustutkimuksen** pääongelma on: *Kuinka paljon ja miten kannettavien tietokoneiden ja langattoman verkon odotetaan ja havaitaan vaikuttavan opiskeluun ja oppimiseen?*
- **Toisen tapaustutkimuksen** pääongelma on: *Miten kannettavat tietokoneet ja siihen liittyvä muu tekniikka kontekstualisoituu opiskelevan vanhemman arjessa, miten tekniikka on vaikuttanut opiskeluun suhteessa perhe-elämään ja minkälaiset tekniikan käyttömuodot koetaan palvelevan opiskelijan arkea parhaiten?*

1. Opiskeltavuus, opittavuus ja arjenhallinta

Tutkijat: Miika Lehtonen, Heli Ruokamo & Jarno Ristaniemi

- *Kuinka paljon ja miten kannettavien tietokoneiden ja langattoman verkon odotetaan ja havaitaan vaikuttavan opiskeluun ja oppimiseen?*
  - Kannettavien ja langattoman verkon odotetaan vaikuttavan opetukseen ja opiskeluun
  - Odotukset alkumittauksessa olivat pääosin myönteisiä
  - Erityisesti tiedonhaun helpottumista ja nopeutumista odotettiin sekä sitä, että tietokone on aina ulottuvilla
  - Odotettiin sitä että voi opiskella silloin kun itselle sopii sekä ajankäytön ja ajankäytön suunnittelun helpottumista

1. Opiskeltavuus, opittavuus ja arjenhallinta

Tutkijat: Miika Lehtonen, Heli Ruokamo & Jarno Ristaniemi

- *Kuinka paljon ja miten kannettavien tietokoneiden ja langattoman verkon odotetaan ja havaitaan vaikuttavan opiskeluun ja oppimiseen?*
  - Erityisesti tiedonhaun, esseiden ja tutkielmien kirjoittamisen sekä yleisesti tekstinkäsittelyn ja muistiinpanojen tekemisen odotettiin helpottuvan
  - Tietokonetta odotettiin käytettävän myös yhteydenpitoon
  - Myös pankkiasiointia, musiikin, elokuvien käyttöä kannettavan avulla odotettiin
  - Muut käyttötavat, kuten muu viihdekäyttö (esim. pelaaminen), tms. ei ollut odotuksissa mitenkään korkealla tasolla

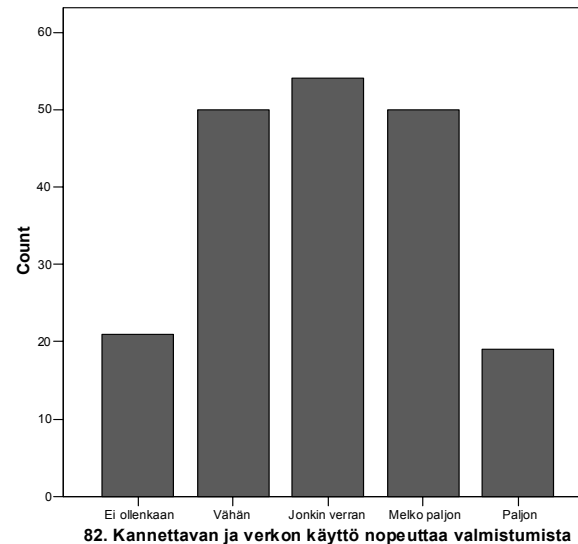
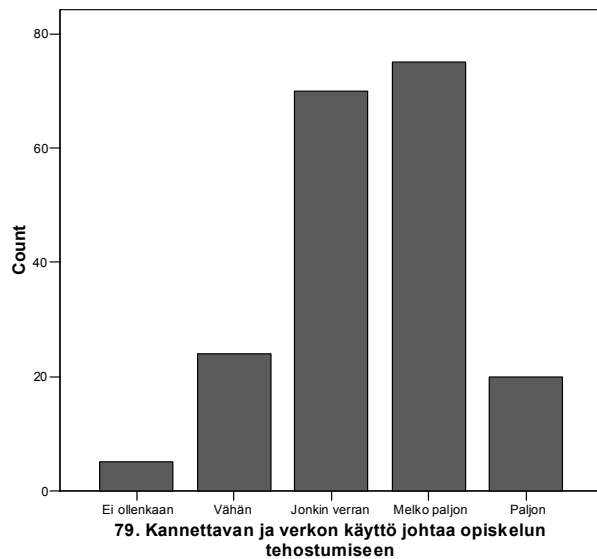

1. Opiskeltavuus, opittavuus ja arjenhallinta

Tutkijat: Miika Lehtonen, Heli Ruokamo & Jarno Ristaniemi

- *Kuinka paljon ja miten kannettavien tietokoneiden ja langattoman verkon odotetaan ja havaitaan vaikuttavan opiskeluun ja oppimiseen?*

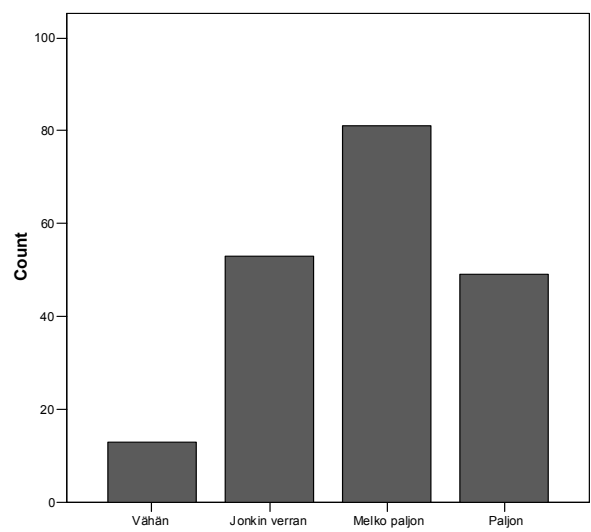

1. Opiskeltavuus, opittavuus ja arjenhallinta

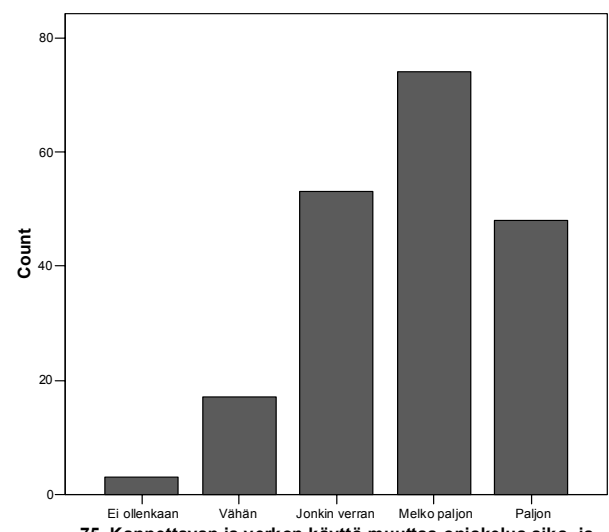
Tutkijat: Miika Lehtonen, Heli Ruokamo & Jarno Ristaniemi

- *Kuinka paljon ja miten kannettavien tietokoneiden ja langattoman verkon odotetaan ja havaitaan vaikuttavan opiskeluun ja oppimiseen?*

77. Kannettavan ja verkon käyttö joustavoittaa opiskelua

75. Kannettavan ja verkon käyttö muuttaa opiskelua aika- ja paikkariippumattomaksi

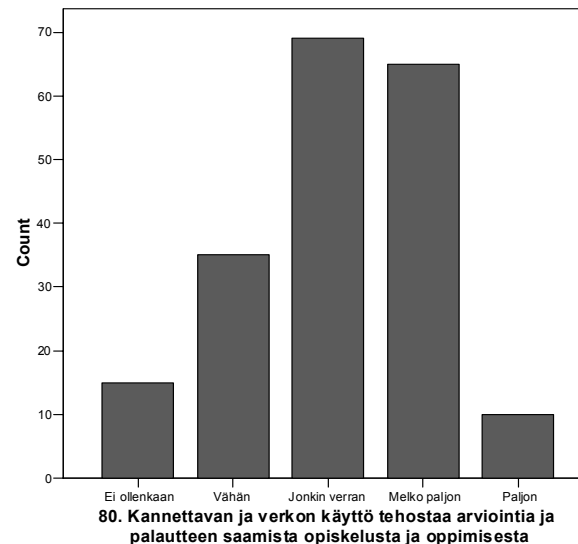
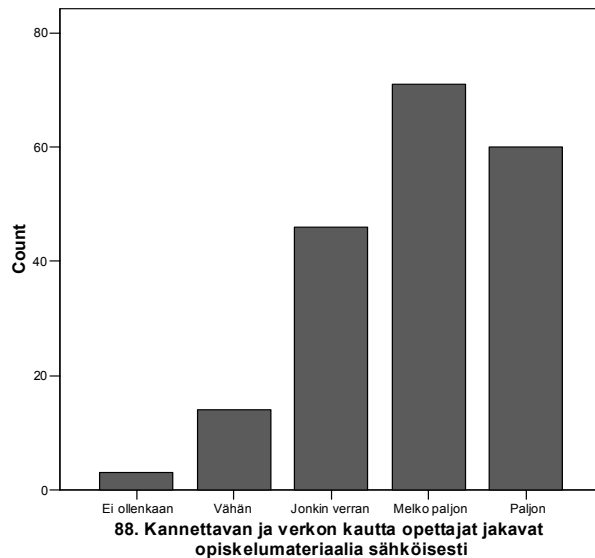

1. Opiskeltavuus, opittavuus ja arjenhallinta

Tutkijat: Miika Lehtonen, Heli Ruokamo & Jarno Ristaniemi

- *Kuinka paljon ja miten kannettavien tietokoneiden ja langattoman verkon odotetaan ja havaitaan vaikuttavan opiskeluun ja oppimiseen?*

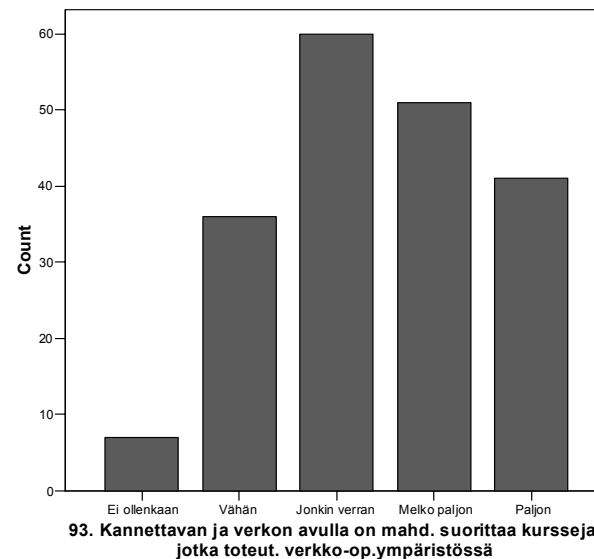
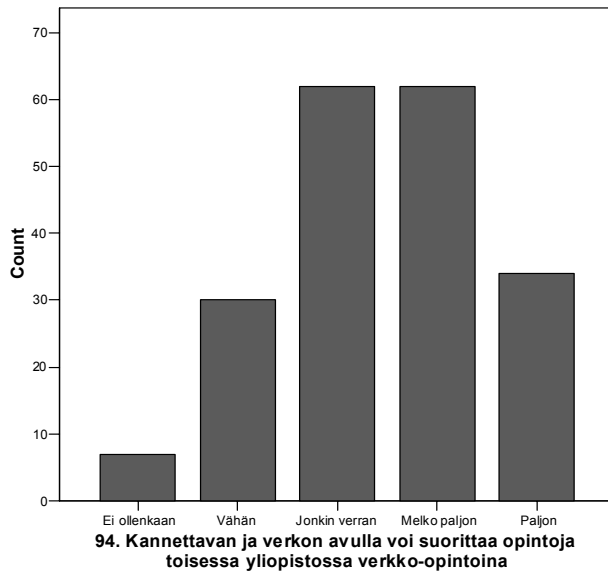

1. Opiskeltavuus, opittavuus ja arjenhallinta

Tutkijat: Miika Lehtonen, Heli Ruokamo & Jarno Ristaniemi

- *Kuinka paljon ja miten kannettavien tietokoneiden ja langattoman verkon odotetaan ja havaitaan vaikuttavan opiskeluun ja oppimiseen?*

1. Opiskeltavuus, opittavuus ja arjenhallinta

Tutkijat: Miika Lehtonen, Heli Ruokamo & Jarno Ristaniemi

- *Miten kannettavat tietokoneet ja siihen liittyvä muu tekniikka kontekstualisoituu opiskelevan vanhemman arjessa, miten tekniikka on vaikuttanut opiskeluun suhteessa perhe-elämään ja minkälaiset tekniikan käyttömuodot koetaan palvelevan opiskelijan arkea parhaiten?*

- Opiskelijat odottivat joustavuutta opiskeluaikoihin ja -ajankohtiin, mahdollisuutta etäopintoihin sekä päiväopiskelua iltaopiskelun sijaan
- Myös opiskelumateriaalia ja opintoaikatauluja yms. odotettiin enemmän verkosta saatavaksi

2. Kannettavien tietokoneiden ja langattoman tietoverkon käyttöönotto

Tutkijat: Hannakaisa Isomäki ja Hanna Räisänen

- Toisessa tapaustutkimuksessa selvitetään soveltavan informaatioteknologian näkökulmasta, millaisia teknisiä vuorovaikutuksen välineitä opiskelijat ottavat käyttöön yhteisöllisyyttä luodessaan sekä miten ne tukevat opiskelijoiden osallistumista kehittyvän oppimisyhteisön toimintatapoihin

2. Kannettavien tietokoneiden ja langattoman tietoverkon käyttöönotto

Tutkijat: Hannakaisa Isomäki ja Hanna Räisänen

- Onnistunut uuden teknologisen välineen käyttöönotto opiskelutilanteessa ei tarkoita vain teknologian toimivuuden ja käytettävyyden selvittämistä, vaan myös opiskeluun liittyvien sosiaalisten seikkojen tarkastelua.
- Tällöin myös sosio-teknisen vuorovaikutuksen onnistumisen edellytykset, langattoman verkon tietoturva ja mobiilin oppimisympäristön sosiaalinen käytettävyys, ovat kiinnostuksen kohteina

2. Kannettavien tietokoneiden ja langattoman tietoverkon käyttöönotto

Tutkijat: Hannakaisa Isomäki ja Hanna Räisänen

- Ensimmäisiä tuloksia artikkelissa Isomäki, H., Päykkönen, K. & Räisänen, H. (to appear). Secure collaborative learning and mobile technology. In G. Putnik & M. Cunha (Eds.), *Encyclopaedia of Networked and Virtual organizations*. Idea Group Publishing.
  - Aineisto kerättiin haastattelemalla opiskelijoita
  - Tutkimuskysymykset:
    - Miten mobiilius edistää tietokoneilla tuettua yhteisöllistä opiskelua langattomalla kampuksella?
    - Miten sosiaalinen käytettävyys voi tukea tai haitata kannettavien tietokoneiden ja langattoman lähiverkon käyttöönottoa tietokoneilla tuettuun yhteisölliseen opiskeluun?

2. Isomäki, Pääkkönen & Räisänen (to appear) tuloksia:

- Opiskelijoiden kokemusten mukaan kannettavien tietokoneiden ja langattoman tietoverkon mobiilius tukee opiskelua mahdollistaen
  - Joustavuuden ajan suhteen
  - Useiden erilaisten opiskelu ympäristöjen käytön
  - Useiden erilaisten opiskelutapojen käytön sekä verkkokursseille osallistumisen
  - Materiaalin saamisen ja etsimisen mobiilien tietoverkkopalvelujen kautta
  - Vertaistuen saamisen ja antamisen sekä nopean vuorovaikutuksen
- Sosiaalinen käytettävyys tukee opiskelua silloin, kun
  - Käyttöönotto koetaan helpoksi ja opiskelija hallitsee koneen perustoimintojen käytön
  - Itsenäinen ongelmanratkaisu onnistuu joko ystäviltä ja perheenjäseniltä saadun avun tai järjestelmän sisäänrakennettujen ohjetoimintojen avulla
- Sosiaalisen käytettävyyden keskeisimmät opiskelua hidastavat tekijät:
  - Laitteisto-ongelmat
    - Akun keston lyhytaikaisuus
    - Vaikeudet langattomaan verkkoon kirjautumisessa

2. Isomäki, Pääkkönen & Räisänen (to appear) tuloksia:

- Epäluottamus lähiverkkoa kohtaan ja siitä seuraavat pelot heikentyneestä vuorovaikutuksen luottamuksellisuudesta näyttäisivät olevan kriittisiä mobiiliuden hyötyjä heikentäviä tekijöitä tietokoneilla tuetussa yhteisöllisessä opiskelussa langattomalla kampuksella
- Opiskelijan kokema käyttäjäystävällisyys ja käyttökelpoisuus sekä toisaalta käytettävyysongelmat näkyvät suoraan siinä, kuinka paljon opiskelijat käyttävät kannettavaa tietokonetta opiskelussaan

2. Kannettavien tietokoneiden ja langattoman tietoverkon käyttöönotto

Tutkijat: Hannakaisa Isomäki ja Hanna Räisänen

- Langattoman opiskeluympäristön tietoturva - opetuskokeilu
  - Järjestetään syksyllä 2006
  - Kerätään myös aineistoa tutkimusta varten.

3. Opettaja mobiilin teknologian hyödyntäjänä

Tutkija: Päivi Kuvaja

- Kolmas tapaustutkimus keskittyy mobiilin teknologian käyttöön opetuksessa, opetettavuuteen sekä opettajan työhön
- Tutkimuksessa tarkastellaan ja analysoidaan mobiilin teknologian käyttöä opetuksessa, sen hyötyjä, haittoja ja mahdollisuuksia sekä lähtökohtia, joiden perusteella mobiilin teknologian hyödyntämistä opetuksessa voidaan edistää

3. Opettaja mobiilin teknologian hyödyntäjänä

Tutkija: Päivi Kuvaja

- Ensimmäinen aineisto opettajien odotuksista kerätty Lapin yliopiston opetushenkilökunnalta keväällä 2005 kyselylomakkeen avulla
- Alustavia tuloksia:
  - opettajat odottavat mm että
    - opiskelijoiden kannettavien tietokoneiden ja langattoman tietoverkon myötä opetus monipuolistuu ja tulee joustavammaksi
    - verkkokurssit ja monimuoto-opetus yleistyvät sekä vuorovaikutus muuttuu
  - esille nousee epätietoisuus vaikutuksista, pelko teknisistä ongelmista sekä työmäärän kasvusta

4. Digitaalisten videoleikkeiden tuottaminen osana opiskelua

Tutkija: Päivi Hakkarainen

- Toimintatutkimusprosessi, jossa mediakasvatuksen opiskelijat tuottavat ”Mielekkään oppimisen tukeminen digitaalisia videoita tuottamalla ja hyödyntämällä” – kurssilla (s2006) digitaalisia videoleikkeitä omiin / yliopiston opettajien tarpeisiin.
- Tavoitteena on lisäksi tarjota kurssin opiskelijoille oppimateriaalina podcasting -äänitiedostoja (haastatteluja), joita opiskelijat voivat kuunnella langattomien, helposti liikuteltavien iPod-laitteiden avulla.

4. Digitaalisten videoleikkeiden tuottaminen osana opiskelua

Tutkija: Päivi Hakkarainen

- Tutkimuksessa selvitetään, miten digitaalisten videoleikkeiden tuotantoprosessi sekä podcasting-lähetyksenä toteutettavat äänitiedostot tukevat opiskelijoiden mielekästä oppimista.
- Tutkimus myös testaa *Opiskelijat digitaalisen video-oppimateriaalin tuottajina* -mallin käyttökelpoisuutta, ts. hyötyvätkö prosessista sekä opiskelijat että tilauksen tehneet opettajat?

4. Digitaalisten videoleikkeiden tuottaminen osana opiskelua

Tutkija: Päivi Hakkarainen

- Tutkimuksen pilottiversion tuloksia;
  - Opiskelijat kokivat, että kannettavan tietokoneen ja digitaalisen videokameran mahdollistama tuotantoprosessi tuki erityisesti opiskelun aktiivisuutta, yhteisöllisyyttä sekä emotionaalista sitoutuneisuutta.
  - Opiskelijat näkivät prosessin tukeneen opiskelun yksilöllisyyttä ja kontekstuaalisuutta, sillä he pääsivät tekemään itselleen merkityksellisiä, oikeita käytännön asioita yliopisto-opiskelulle tyypillisen kirjoittamisen vastapainoksi.

Kiitos!

MobIT

Pohjoista mobiiliopetusta, -opiskelua ja oppimista

Lapin yliopistossa